

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΛΑΘΟΝΗΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ.

«ΟΥΔΕΠΟΤΕ οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος·» εἶπαν οἱ ὑπηρεταὶ τῶν ἱερέων καὶ Φαρισαίων περὶ τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ. Αὕτη ἡ ἐμφαντικὴ μαρτυρία, ἡ ἐκ στόματος τῶν ἀπλουστέρων, ἐφαρμόζεται γενικῶς εἰς τὴν ἁγίαν Γραφὴν, ἥτις εἶναι ὁ γραπτὸς σου λόγος, Κύριε, ὁ παραδοθεὶς εἰς τοὺς πιστεύοντας, διὰ χειρὸς τῶν ἐκλεκτῶν σου. Ὅθεν καὶ οἱ πλέον σοφοί, καὶ οἱ πλέον μεγαλόνοες ἄνδρες ὅλων τῶν αἰώνων, συμφώνως μὲ τοὺς ἀπλοὺς καὶ ἀμαθεῖς, ὡμολόγησαν τὴν δύναμιν, τὸ κάλλος, τὴν ὠραιότητα τῆς Γραφῆς, κηρύττοντες αὐτὴν ἀνωτέραν ὅλων τῶν λοιπῶν βιβλίων. Καὶ τί παράδοξον, τὰ θεόπνευστα ῥήματα τῆς ἀληθείας σου νὰ ῥέωσι μέλι καὶ γάλα, νὰ βρῶσι χάριν καὶ καλλονὴν, νὰ διακρίνονται πάντοτε ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἐφευρέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, δὲ τὸ ἐκπληκτικὸν αὐτῶν βάθος καὶ ὕψος!

Ὅταν ὁ Θεόπτης Μωϋσῆς, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸ Ἅγιόν σου Πνεῦμα, παριστάνῃ εἰς ἡμᾶς τὸ δημιουργικὸν τῆς παντοδυναμίας σου, λέγει· Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, Γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς. Παρομοίως, Χριστέ, καὶ εἰς τὴν ἀνάπλασιν τοῦ ἀνθρώπου μυστικῶς ἐκφωνεῖς τὸ γ ἐ ν η θ ῆ τ ω φ ῶς, καὶ φωτίζεται ὁ ἐσκοτισμένος νοῦς, καὶ θερμαίνεται ἡ πλέον ψυχρὰ καὶ ἀπολιθωμένη καρδιά.

Ὁ δὲ Προφητὰνὰς πῶς ζωγραφίζει, εἰς ὀλίγας λέξεις, τὴν κτίσιν τοῦ κόσμου; Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. Ἀλλοῦ ὁ Μωϋσῆς, μετὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, ἐνθέως καὶ μεγαλοπρεπῶς δοξολογεῖ τὸν Ὑψιστον, καὶ ὡς οὐδεὶς ἄλλος ποιητὴς ψάλλει τὸ ἱερὸν μέλος· Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται. Ἰππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν. Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Οὗτός μου Θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν· Θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν. Καὶ κατωτέρω, εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν· Ἀπέστειλας τὴν ὁργὴν σου, κατέφαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ καλάμην, καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ. Ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα· εἶπεν ὁ ἐχθρός· Διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχὴν μου, ἀνελῶ τὴ μαχαίρα μου, κυριεύσει ἡ χεὶρ μου. Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα. Ἐδυσαν, ὡσεὶ μόλυβδος, ἐν ὕδατι σφοδρῶ. Τίς ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, τίς ὁμοίός σοι; Δεδοξαμένος ἐν ἁγίοις, ποιῶν τέρατα. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, κατέπιεν αὐτοὺς γῆ. Τῷ ὄντι θαυμαστός εἶσαι ἐν τοῖς ἁγίοις καὶ ἐκλεκτοῖς σου, Θεέ μου. Ὡ πόσῃν δύναμιν ἐμποιεῖς εἰς τὰ λόγια των! Ὁ αὐτὸς Μωϋσῆς, μετὰ τὴν τελεωσιν τοῦ Νόμου, ὑμνολογεῖ, κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· Πρόσεχε, οὐρανέ, καὶ λαλήσω, καὶ ἀκού-

τω γῇ ῥήματα ἐκ στόματός μου. Προσδοκᾶσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμα μου, καὶ καταβῆτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου, ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωσιν, καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον· ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐκάλεσα.

Εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς ὁδῆς, εἰσάγει σε ὁ προφήτης, Ὑψιστε, λαλοῦντα πρὸς τοὺς σκληροτραχήλους Ἰσραηλῖτας·

Ἴδετε, ἴδετε, ὅτι Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι Θεός, πλην Ἐμοῦ. Ἐγὼ ἀποκτενῶ, καὶ ζῆν ποιήσω· πατάξω, καὶ γῶ ἰάσομαι· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου. Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου, καὶ ὁμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου, καὶ ἐρῶ, Ζῶ Ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χεὶρ μου, καὶ τοῖς μισοῦσί με ἀνταποδώσω. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου φάγεται κρέα· ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας, ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐθνῶν. Εὐφράνῃτε, οὐρανοί, ἅμα Αὐτῷ, προσθέτει ὁ Μωϋσῆς, προφητεύων περὶ τοῦ Σωτῆρος, καὶ προσκυνήσάτωσαν Αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.

Καὶ πῶς ἐπιχειρίζομαι νὰ ἀπαριθμήσω τοὺς θαυραύλους, καὶ τὰ λαμπρὰ κειμήλια τῶν θεοπνευστῶν Γραφῶν; εἰς μάτην ἀγωνίζομαι· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ ἐντρυφῶ, ἀναπτεροῦται ὁ νοῦς μου, καὶ ἡ καρδιά μου πάλ्लεται καὶ κτυπᾷ, ἐνθυμουμένη ὀλίγα τινὰ ῥήτά, τὰ ὁποῖα ἡ χάρις σου, Κύριέ μου καὶ Θεέ μου, ἐνετύπωσεν εἰς τὴν μνήμην μου. Ἀνοίγω τὴν ἱστορίαν τοῦ πολυπαθοῦς Ἰωβ, καὶ ἀντηχοῦν ὡς βρονταί, καὶ λάμπουν ὡς κεραυνοὶ εἰς τὴν ψυχὴν μου οἱ ὑψηλοὶ ὁρηνοὶ τοῦ πρώτου του γογγυσμοῦ· Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἐν ἣ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νύξ ἐκείνη, ἐν ἣ εἶπαν, Ἴδου ἄρσεν. Ἰνα τί δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς; Ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς; Θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα. Πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες. Ἀνέστην καὶ οὐκ ἐπέγων, εἶδον, καὶ οὐκ ἦν μορφή πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ἡ αὐραν καὶ φωνὴν ἤκουον. Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς (θνητὸς) ἐναντίον τοῦ Κυρίου, ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνὴρ; βροτὸς γάρ, γεννητὸς γυναικὸς, ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὁργῆς. Ἡ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σικὰ, καὶ οὐμὴ στῆ. Τίς καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; οὐδὲ εἰς, ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

ὑπὲρ πάντας ὁμοῦς τοὺς ἀγιογράφους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ χρυσοῤῥήμων Προφήτης καὶ Βασιλεὺς, ὁ πρόγονος τοῦ Θεανθρώπου κατὰ σάρκα, ὁ Δαβὶδ, ὡς ὑψιπέτης αἰετὸς, ἀρπάζει ἐνθυοσιῶν τὴν καρδίαν μου πρὸς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ διεγείρει εἰς αὐτὴν τὸν πόθον τῆς προσευχῆς μὲ τὰς γλυκυτάτας μελωδίας του. Οἱ ψαλμοὶ του μὲ φαίνονται μία ἔντονος ἡχώ τῆς φωνῆς τῶν ἀγγέλων.

Ἐμβριθὴς καὶ βαθύνους ὁ μέγας Προφήτης, καὶ φωτιζόμενος ἀνωθεν, ἰδοὺ ποῖον ὀρισμὸν δίδει περὶ

τοῦ, τί ἐστὶν ἄνθρωπος; Σὰρξ ἐστὶ, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. Τὸ δὲ πρόσκαιρον τῆς ζωῆς μας ἐλέγχων, ἐκφωνεῖ. Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει. Ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ. Ὡς πόσον πάλιν εἶναι ἐμφαντικὸς καὶ ἀκατάσχετος, ὅταν ἐλέγχῃ τὴν ἀσέβειαν, καὶ τὰ λανίζῃ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται. Ἴνα τί ἐφρούρξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς, καὶ ὁ Κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Τότε λαλήσει πρὸς αὐτούς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς. Καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε, παιδεύθητε, πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. Καὶ ἀλλαχοῦ· Εἶδον τὸν ἀσέβη ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαίρομενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. Καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.

Ἰδοὺ καὶ ἡ εἰκὼν τῆς καταστάσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅστις αἰσθάνεται τὴν ἀθλιότητά του. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με. Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγχυσάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χειρὰ σου. Οὐκ ἔστιν ἴσας ἐν τῇ σαρκὶ μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου· οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ. Προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μὲλῶρές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου. Ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους· ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην. Ὅτι αἱ ψαῖαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καὶ οὐκ ἔστιν ἴσας ἐν τῇ σαρκὶ μου. Ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου. Κύριε, ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.

Ἄλλου ὁ Προφητὰνᾶξ, εἰς ὀλίγας λέξεις, χαρκτηρίζει τὸν πονηρευόμενον ἁμαρτωλὸν, ὅστις ἐπιβουλεύεται τὸν πλησίον του, πρὸς ἰδίαν του ἀπώλειαν. Ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν. Λάκκον ὥρυξε, καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο. Ἐπειτα θαυμαστῶς παριστᾷ τὸ κράτος καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς εἰς Θεὸν ἐλπίδος, ἐν μέσῳ τῶν πλέον φοβερῶν κινδύνων, καὶ ἀλαλάζων ψαλμῳδεῖ. Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτὴρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω;

ὑπερβαίνει ὁ Δαβὶδ τὸν ἑαυτὸν του, ὅταν διηγῇται, ἐν ἐκτάσει, τὰ ἔργα τῆς παντοδυναμίας σου, Ὑψι-

στε· — Ἐσαλεύθη καὶ ἐντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ Θεός. Ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν· ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διήλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός. Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ὁ Ὑψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ. Ἐξαπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπαὶς ἐπλήθυνε, καὶ συνετάραξεν αὐτούς. Καὶ ὥφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης· ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, Κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.

Μετὰ δὲ τὰ φόβητρα τῆς παντοδυναμίας, πόσον ἐνθέως μελωδεῖ τὴν ὠραιότητα τῆς κτίσεώς σου, Κύριε Παντοκράτωρ, ὁ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἀνὴρ εἰς τὸν 10'. Ψαλμὸν, ψάλλων τὸ, Οἱ οὐρανοὶ διηγῶνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα. Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνώσιν. Ἐπειτα σκιαγραφεῖ τὴν φορὰν τοῦ ἡλίου, καὶ μὲ αὐτὸν παραβάλλει τὸν φωστῆρα τοῦ Θεοῦ σου νόμου· καὶ τέλος, ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Δημιουργοῦ καὶ τῆς κτίσεώς του, τὴν ἀναπτύσσει εἰς τὸν θεῖον ψαλμὸν, τὸν προοιμιάζοντα οὕτως·

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθηκε σφόδρα. Ἐξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω, ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον. Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρβιν· ὁ στεγαζὼν ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ. Ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

Παριστάνων δὲ τὴν τοῦ Θεοῦ πανταχοῦ παρουσίαν ὁ Προφητὰνᾶξ ψαλμῳδεῖ· Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἔὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρεي. Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρθρον, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης· καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιὰ σου.

Ἄλλ' ἔχει καὶ ἄρρητα ῥήματα τῆς θείας ἀγάπης ὁ θεόπνευστος βασιλεὺς, τῶν ὁποίων ἡ γλυκύτης εἶναι αἰσθητὴ εἰς μόνους τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεὸν ἐκ καρδίας. Ὡς πόσον οἱ τοιοῦτοι εἶναι μακάριοι. Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἑλαφὸς ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ Θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, τὸν ζῶντα· πότε ἤξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ; Ἴνα τί περιλύπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; Ἐλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν. Ἐρῶ τῷ Θεῷ, ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Ἴνα τί μου ἐπελάθου; Παραπτώματα τίς συνήσει; Ἐκ

τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με. Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει, εἰς τόπον γλῶσς ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν. Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με, τὴν ψυχὴν μου ἐπέστρεψεν. Ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιάς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ. Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥσπερ περιστερᾶς, καὶ πετασθήσομαι, καὶ καταπαύσω; Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου. Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου, καὶ ἡ μερίς μου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων· ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου. Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα. Καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγῶν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὐ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου.

Φίλον, τῶνόντι, καὶ οἰκειόν σου τὸν εἶχες, ἀνεξιχνίαστε, τὸν μακάριον Δαβὶδ, διὰ τὴν ζέσιν τῆς πίστεως του καὶ τὴν ἀκακίαν τῆς καρδίας του· πολλὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ ἐξήλειψας, καὶ ἀνερῶρίπισας εἰς τὰ ἐνδόμυχά του τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης, ἥτις, κατὰ τὸν ἀψευδῆ σου λόγον, δὲν ἐμπορεῖ ποτὲ νὰ ἐκπέσῃ διὰ πάντα. Ἡ ἀγάπη, εἶπεν ὁ οὐρανοδόκῳ, οὐδέποτε ἐκπίπτει.

Ἄλλ' ἀρκεῖ πλέον, Θεέ μου, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν θείων σου λόγων. Τὰ σὰ σοὶ προσφέρονται ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς· διότι ἀληθῶς εὐπρεπὴς εἶναι, ὡραία καὶ τερπνὴ ἡ Γραφή σου. Βρῶν ἀπὸ τοιαῦτα κάλλη ὅλοι οἱ προφῆταί σου, ἡ ἱστορία τοῦ εὐσεβοῦς Τωβίτ, καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς σου Διαθήκης. Εἰς δὲ τὴν Νέαν καὶ αἰώνιον, εἰς τὰ ἱερὰ σου Εὐαγγέλια, ὅλοι οἱ λόγοι τοῦ στόματός σου εἶναι ἡ αὐτόχρημα καὶ αὐτοτελὴς ὡραιότης. Ἄλλ' ἐπειδὴ, διὰ τὰ σπλάγχχνα τῶν πρὸς ἡμᾶς οἰκτιρῶν σου, κατεδέχθης νὰ προσλάβῃς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, καὶ ἐν μορφῇ δούλου νὰ φανῇς εἰς τὸν κόσμον, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον εὐδόκησας νὰ ἐφαρμόσῃς καὶ τὴν θείαν σου διδαχὴν εἰς τὴν ἀσθενείαν τοῦ ἐσκοτισμένου νοός μας· ὥστε καὶ οἱ πλέον ἄπλοῖ, καὶ οἱ πλέον ἀμαθεῖς καὶ παχύνους νὰ κατανοῶσιν εὐκόλως τὰ ῥήματά σου· ἐταπεινώθης μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ· ἐδιάλεξας τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἐξουθενημένους τοῦ κόσμου τούτου, διὰ νὰ ἀναλάβῃς καὶ νὰ θαυμαστωθῇ ἔτι μᾶλλον τὸ ἔλεός σου. Ὅθεν ἡ ἀπλότης τῶν λόγων σου, Χριστέ, ὑπερβαίνει πᾶν ὕψος νοημάτων, ἡ δὲ ἀφέλεια τῆς διδαχῆς καταισχύνει πᾶσαν σοφίαν, καὶ ἀμαυρόνει πᾶν ἄλλο ἐπιτετηδευμένον ὕψος.

Σὺ μόνος εἶπας περὶ τῆς διδασκαλίας σου, Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμα ἐστὶ, καὶ ζωὴ ἐστὶ. Ποῖος προσέχει εἰς τὸ λεκτικόν, ὅταν συναισθάνηται εἰς τὰ

ἔνδον τῆς ψυχῆς του τὴν ῥομφαίαν τοῦ Πνεύματος, ἥτις νεκρόνει τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τῆς ἀμαρτίας, καὶ γεννᾷ τὸν νέον κατ' εἰκόνα Χριστοῦ; Ποῖος, δακρυρροῶν καὶ ἀναγεννώμενος διὰ τῆς χάριτος, δὲν ἐνθυμεῖται, ὅταν ἀναγινώσκῃ τὰ Εὐαγγέλια τῆς σωτηρίας του, ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι, περὶ ὧν ἐβρέθη Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Λοιπὸν, οὐδεμία σύγκρισις αὐτῶν τῶν λόγων πρὸς τὰ ὡραιότερα καὶ ὑψηλότερα νοήματα ὅλων τῶν σοφῶν, καὶ αὐτῶν τῶν προφητῶν καὶ δι-καίων. Ἐκεῖνοι διδάσκουν ἀμυδρῶς καὶ αἰνιγμα-τωδῶς, Σὺ δὲ, Σῶτερ τοῦ κόσμου, ἐκφωνεῖς λόγια φανερά, εἰς ἐπήκοον πάσης πνοῆς, ἀνακαλύπτεις αὐτεξουσίως καὶ πανσόφως ὅλα τὰ σωτηριώδη μυστήρια· διότι, Σὺ εἶσαι, Ἰησοῦ μου, Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία, καὶ ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς.

Ὅθεν, ἐπιθυμήσας πολλάκις ἐγὼ ὁ ἀμαρτωλὸς νὰ συλλάβω ιδέαν καὶ διάγνωσιν τῆς δυνάμεως τῶν ῥημάτων σου, ἄλλον ὅρισμὸν δὲν εὗρον, εἰμὴ πάλιν τὴν θεόπνευστον ῥῆσιν τοῦ Ἀποστόλου. Αὐτὸς ἐκφωνεῖ, καὶ ἡ καρδία παντὸς Χριστιανοῦ μαρτυρεῖ, ἐξ ὧν ἐδοκίμασε, τὸ ἀληθὲς τοῦ ὁρισμοῦ. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργῆς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διέκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.

Ἀκολουθῶς ὅλοι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, ἐνδυνάστες δύναμιν ἐξ ὕψους, διὰ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, ἔλαβον παρὰ σοῦ, Χριστέ, τοῦ Δοτῆρος ὅλων τῶν ἀγαθῶν, τὴν θαυματουργικὴν καὶ καταπειστικὴν δύναμιν τοῦ λόγου· ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον, ἐμαθήτευσαν ὅλα τὰ ἔθνη, ὑπέταξαν τὴν οἰκουμένην εἰς τὸν Θεὸν σου καὶ ἐλαφρότατον ζυγόν· καὶ διὰ νὰ ἀφήσωσιν εἰς τοὺς διαδόχους των τύπον καὶ υπογραμμὸν τῶν δογμάτων τῆς ἀληθείας, εἰς περιποίησιν Χριστιανικῆς τελειότητος, συνέγραψαν, κατὰ διαφόρους καιροὺς, τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, τὰς Πράξεις καὶ Ἐπιστολάς των, εἰς τὰς ὁποίας προσετέθη, ὡς σφραγίς, ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ ἀγαπητοῦ σου μαθητοῦ Ἰωάννου, βίβλος προφητικὴ, ἀπρόσιτος εἰς τὸν περίεργον νοῦν, πλὴν βαθμηδὸν ἀναπτυσσομένη, καθ' ὅσον παρέρχονται οἱ προωρισμένοι καιροὶ καὶ οἱ αἰῶνες τῆς ἐπὶ γῆς ἁγίας Ἐκκλησίας. Δι' αὐτοῦ τοῦ ἐσφραγισμένου καὶ δυσνόητου βιβλίου ἠθέλησας, Θεέ μου, νὰ τελειώσῃς τὴν χρυσῆν σειρὰν τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν, αἵτινες ἀρχίζου ἀπὸ τὴν Γένεσιν τοῦ Μωϋσέως. Μυστικὴ ἡ πρώτη βίβλος, καθὼς καὶ ἡ τελευταία, διὰ νὰ μὴν ἀποσυρθῇ ὁ νοῦς τῶν θνητῶν εἰς ματαιὰν ἐρευναν τῶν ἀποκρύφων τῆς κοσμοποιίας καὶ συντελείας τοῦ μέλλοντος. Ἀρκεῖ εἰς ἡμᾶς, ἀπειροεὐσπλαγχνε, τοὺς ἐξαγορασθέντας διὰ τοῦ πά-

θους σου ἀπὸ τὴν αἰωνίαν στέρησιν τῆς θείας δόξης, νὰ μελετῶμεν ἐπιμελῶς καὶ μὲ ταπεινῶσιν τοὺς ἀνοικτούς θησαυροὺς τῆς θείας σου Γραφῆς, καὶ παρatreχόντες τὰ εἰσέτι ἀπόκρυφα, νὰ ἀγωνιζώμεθα εἰς τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν σου, διὰ νὰ ἀξιωθῶμεν νὰ σὲ ἀγαπήσωμεν· σὺ γὰρ εἶπας, Θεάνθρωπε Ἰησοῦ· Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς Ἐγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· καὶ πρὸς διαστολὴν τῆς καθ' ὑπόκρισιν ἀγάπης ἀπὸ τὴν ἀληθῆ καὶ παρεκτικὴν τῆς αἰωνίου μακαριότητος, εἶπας· Ὁ τῶν τὰς ἐντολάς μου, ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με. Ἀμήν.

[ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΤΟΥΡΖΑ.]

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΩΝ ΣΙΝΩΝ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΟΟΣ. Μὴ δέχου λογισμοὺς διεφθαρμένους. Μὴ ἀνυσῇ, μήτε ὑπερλυτοῦ. Μὴ φθόνει τοὺς ἔχοντας, μήτε περιφρόνει τοὺς μὴ ἔχοντας. Μὴ παραπονοῦ περὶ τῶν ὅσα ὁ Ὑψιστος διατάττει, καὶ μὴ μέμφου τοὺς ἀνθρώπους. Μὴ ἀναλογίζου ἀρχαῖα δεινὰ, καὶ μὴ πολυπραγμονεῖ περὶ τῶν μεμακρυσμένων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ. Μὴ ὑπεραγάπα τὴν ὠραιότητα. Μὴ πολυπότει. Μὴ στέκει εἰς κινδυνώδεις τόπους. Μὴ παραχῶρει τῇ ὀργῇ. Μετὰ τῶν φαύλων μὴ συναναστρέφου. Τοὺς ἀγαπῶντας νὰ πληττῶσι μὴ παροῦνε.

ΠΕΡΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ. Μὴ κακομεταχειρίζου τὰ τῆς Προνοίας ἀγαθὰ. Μὴ ἀγάπα τὰς ὑπερβολάς. Μὴ βασανίζου ὥστε ἀνελιπῶς νὰ ἔχῃς ἅπαντα. Μὴ βλέπε τὰ ὑπὲρ τὴν θέσιν σου. Μὴ χειροτέρευε τὸν σίτον. Μὴ ἀφάνιζε τὰ ζῶντα.

ΠΕΡΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ. Μὴ παραμέλει τὰς σχέσεις καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ζωῆς. Τὰ φαῦλα μὴ πράττει. Εἰς τὰς ἐντολάς τῶν γονέων ἢ διδασκάλων σου μὴ ἐναντιοῦ. Μὴ λάλει παραπολύ. Τὸν παρὰ σοι ξένον μὴ παρόργιζε. Ἄν εὐρεθῇς ἐν μέσῳ δύο κομμάτων, μὴ λάλει ἐνταῦθα μὲν πικρά, ἐκεῖ δὲ κολακείας. Ταραχὰς μὴ ἀνακίνει. Τοὺς πτωχοὺς μὴ κατάκοπτε. Τὰ ὀρφανὰ καὶ τὴν χήραν μὴ δολιεύου καὶ καταδυνάστευε. Μηδὲν ἀδίκως κατηγόρει. Τὰ ἀνωφελῆ μὴ μάνθανε.

ΠΕΡΙ ΠΛΟΥΤΟΥ. Περί εὐθηνῆς τροφῆς καὶ παχυλῶν ἐνδυμάτων μὴ αἰσχύνου. Περιττὰ μὴ ἀγόραζε. Συμπόσια μὴ ὑπεραγάπα. Τοὺς πλουσίους καὶ μεγάλους μὴ ζῆτει νὰ μιμησῇ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ. Περί τῶν οἰκιακῶν ὑποθέσεων τῶν γειτόνων σου μὴ λάλει. Τὰ μυστικά μὴ διακήρυττε. Τὰ σφάλματα τῶν φαύλων μὴ κρύπτει. Μὴ κακολόγει πρὸς τινὰ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Μὴ κώλυε τὸ ἀγαθόν. Ξένας ὑποθέσεις μὴ ἀνάφερε. Εἰς τὸ φαινόμενον τῶν ἀνθρώπων μὴ ἐπιγέλα. Μὴ μέμφου τινὰ διὰ τὰ σφάλματα τῶν συγγενῶν του. Μὴ ἀγάπα νὰ ἐμπαίξῃς οἰονδήποτε. Μὴ πλάττει διηγημάτια πρὸς βλάβην ἄλλων. Εἰς τὰ πλούτη σου μὴ ἐπαίρου. Περί τῆς πτωχείας σου μὴ παραπονοῦ. Μὴ λάλει μὲ ἄγριον βλέμμα. Μὴ περιφρόνει τὴν πενίαν τῶν ἀνθρώπων. Μὴ διάκοπτε ἄλλον ὁμιλοῦντα. Μὴ ψεύδου. Μὴ βοῇται μὴδ' ἐνθάβρυνε ἄλλους ἀνομοῦντας. Μὴ αἰσχρολόγει. Μὴ συνδιαλέγου περὶ τῶν τυχηρῶν παιγνίων ἢ τῆς ἀκολασίας. Μὴ λέγε τι ἀρχὴν ἔχον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τέλος.

ΠΕΡΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ.

Η ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ διαθέτει τὸν ἄνθρωπον νὰ αἰσθάνηται ἐσωτερικῶς, καὶ νὰ ὁμολογῇ ἐξωτερικῶς τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην εὐεργεσίαν, καὶ τὸν καθιστάνει προθυμον ν' ἀνταποδώσῃ τὴν αὐτὴν,

ἢ ἄλλην τινὰ παρομοίαν, καθ' ὅσον ἀπαιτοῦν αἱ χρεαὶ τοῦ εὐεργετηθέντος, καὶ ἐξαρκούν αἱ δυνάμεις τοῦ εὐεργετηθέντος. Ἡ δὲ **ΑΓΝΩΜΟΣΥΝΗ** μένει ἀναίσθητος τῆς πρὸς αὐτὴν εὐνοίας, ὅση-δήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι, μηδὲν πρὸς αὐτὴν εὐνοίας, ὅση-λογησῃ εἴτε ν' ἀνταμείψῃ αὐτήν. Ἡ Ἀγνωμοσύνη καθήκει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς, ἐκ δεξιῶν ἔχουσα τὴν ὑπερηφανίαν, ἐξ εὐωνύμων δὲ τὴν σκληρότητα, —ἀξίους δορυφόρους τοιαύτης δεσποίνης. Ὡς ἀναντίβητον ἀλήθειαν ἐμπορεῖς νὰ δεχθῇς ὅτι οὐδ' ὑπάρχει, οὐδ' ὑπῆρξέ τις, μεγάλως ἀγνώμων, ὅστις δὲν ἦτο καὶ ἀνυποφόρως ὑπερήφανος· οὐδ' ὑπερήφανός τις, ὅστις δὲν ἦτον ἐπίσης ἀγνώμων.

Ἡ ἀγνωμοσύνη παραβλέπει πᾶσαν εὐμένειαν· συμβαίνει δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἡ ὑπερηφανία κάμνει αὐτὴν νὰ ὑπεραίρῃ τὴν καφαλήν τῆς. Ἡ ἀγνωμοσύνη ἐκ τῆς περισσῆς φαυλότητος δὲν ἀντε-εργετῇ, καὶ ἐκ τῆς ὑπερηφανίας οὕτε στοχάζεται τὸν εὐεργέτην· πολὺ κατὰ τοῦτο δμοιάζουσα μὲ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, ἀκάρ-πους μὲν, ἀλλ' ὅμως ὑψηλὰς· αἵτινες μὴδὲν παράγουσι, μηδὲν τρέφουσι, μηδὲν ἐνδύουσι, πλην ἔχουν ὕψος καὶ μεγαλοπρέπειαν, ἀνώτεραι ὅλου τοῦ περὶ αὐτὰς κόσμου. Ἡ ἀγνωμοσύνη ἔθηκε τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Βροῦτου, ἀλλ' ἡ ἀσυμπάθεια ἐνέπηξεν αὐτὸ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Καίσαρος.

Ἡ φιλία συνίσταται εἰς ἀμοιβαίας περιποιήσεις, καὶ εἰς γενναίαν τινὰ προσπάθειαν νὰ ὑπερβῇ ὁ εἰς τὸν ἄλλον εὐεργετῶν. Ἄλλ' ὁ τὸν ἀγνώμονα εὐεργετῶν ἐπιθέτει εἰς τὸν χάλικα τὴν σφραγίδα του, καὶ σπείρει ἐπὶ τῆς ἄμμου τὸν σπόρον του· —ἐπ' ἐκεῖνον μὲν οὐδεμίαν κάμνει ἐντύπωσιν, ἐκ δὲ ταύτης οὐδένα καρπὸν ἀπολαμβάνει.

ΠΕΡΙ ΟΡΚΩΝ.

ΜΙΑ ἐκ τῶν ἀηδεστάτων κακοθειῶν εἶναι καὶ τὸ ὀμνύνει εἰς τὴν κοινὴν συνομιλίαν· ὁ ὅρκος πόσον ἀνάρμοστος εἰς εὐγενὲς στόμα! —Τοὺς ἐνόχους τῆς ἀνομίας ταύτης ἐπέπληττε μετὰ μεγάλης ἐπιδοξιοτήτος ἱερεὺς τις Ἀγγλος· μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐδοίκεν μετὰ τινος πλουσίου ἀριστοκράτου, ὅστις, μεγάλως αὐτὸν σεβόμενος, τὸν παρεκάλεσε νὰ εἴπῃ ποῖαν χάριν ἠδύνατο νὰ τὸν κάμῃ, καὶ ἐπεβεβαίωσε τὸν ζῆλόν του μὲ πλῆθος βεβήλων ὀρκων. «Εἶναι τῶνόντι μετὰ χάρις, τὴν ὁποῖαν πολὺ ἐπεθύμουν νὰ μὲ κάμῃς,» εἶπεν ὁ ἱερεὺς. «Ἀγαπητέ μου κύριε,» ἀπεκρίθη ὁ εὐγενὴς ἀνυπομό-νως, μετ' ὀρκου πάλιν, «ὅτι καὶ ἂν ζητήσητε, μετὰ πάσης χαρᾶς θέλω σᾶς τὸ χορηγήσει.» Τότε ὁ ἱερεὺς σοδάρως εἶπε, «Μόνην χάριν, Μυλόρδε, ἔχω νὰ σᾶς ζητήσω, νὰ μὲ ἀφήσητε νὰ προσφέρω ἐγὼ τὸν ἀκόλουθον ὅρκον.»

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ.

ΑΣ στοχασθῶμεν πόσον ἰσχυράν ἐπιρροὴν ἔχουν αἱ μητέρες εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἐπερχομένων γε-νεῶν! Ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς σήμερον αἱ καταδυναστεῖαι καὶ οἱ φόνοι πληροῦσι τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας· ὁ πόλεμος διασπείρει πανταχοῦ ἀπειράριθμα εἶδη ὀλέθρου· αἱ κραυγαὶ τῶν καταδυναστευομένων ἀνυψοῦνται εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ποῖα λοιπὸν δύνα-μεις ἀρκεῖ νὰ μεταβάλῃ τὴν σκηνὴν ταύτην, καὶ νὰ εὐφράνῃ τὴν γῆν, διαχέουσα τοὺς καρποὺς τῆς εἰρή-νης καὶ ἀγαθότητος; Ἡ δύναμις τῆς οὐρανίου ἀλη-θείας, ἡ δύναμις τοῦ Χριστιανισμοῦ, διδασκομένου ὑπὸ τῶν μητέρων. Ὡς ἐπιτοπλεῖστον τὰ πρῶτα ἐξ ἡ ἑπτὰ ἔτη τοῦ βίου προσδιορίζουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ